
Yajñvalkyya Gita From Mahabharat Shanti Parva

யாஜ்ஞவல்க்யகீ³தா மஹாபா⁴ரதே ஸாந்திபர்வாந்தர்³க³தா

Document Information

Text title : yAjnyavalkyagItA mahAbhArate shantiparve adhyAya 310-318

File name : yAjnyavalkyagItAmahAbhArataShantiparva.itx

Category : gItA, giitaa

Location : doc_giitaa

Transliterated by : Tokunaga and converted for Devanagari display

Proofread by : PSA Easwaran

Description-comments : Mahabharat Shantiparva Chapter 310-318

Latest update : December 29, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 29, 2022

sanskritdocuments.org

Yajñvalkyā Gīta From Mahābhārata Shānti Parva

யாஜ்ஞவல்க்யகீ³தா மஹாபா⁴ரதே ஸாந்திபர்வாந்தர்³க³தா

யாஜ்ஞவல்க்யகீ³தா - மஹாபா⁴ரதே ஸாந்திபர்வாந்தர்³க³தா அத்⁴யாயா: 310-318

310/298

யுதி⁴ஷ்டி²ர உவாச |

த⁴ர்மாத⁴ர்மவிமுக்தம் யத்³விமுக்தம் ஸர்வஸம்ஸ்ரயாத் |
ஜந்மம்ரு²த்யுவிமுக்தம் ச விமுக்தம் புண்யபாயோ: || 1 ||

யச்சி²வம் நித்யமப⁴யம் நித்யம் சாக்ஷரமவ்யயம் |
ஸாசி நித்யமநாயாஸம் தத்³ப⁴வாந்வக்துமர்ஹதி || 2 ||

பீ⁴ஷ்டம் உவாச |

அத்ர தே வர்தயிஷ்யேஹமிதிஹாஸம் புராதநம் |
யாஜ்ஞவல்க்யஸ்ய ஸம்வாத³ம் ஜநகஸ்ய ச பா⁴ரத || 3 ||

யாஜ்ஞவல்க்யம்ரு²ஷிஸ்ரேஷ்ட²ம் தை³வராதிர்மஹாயஸா: |
பப்ரச்ச² ஜநகோ ராஜா ப்ரஸ்நம் ப்ரஸ்நவிதா³ம் வர: || 4 ||

கதீந்³நி³யாணி விப்ரர்ஷே கதி ப்ரக்ரு²தய: ஸம்ரு²தா: |
கிமவ்யக்தம் பரம் ப்³ரஹம் தஸ்மாச்ச பரதஸ்து கிம் || 5 ||

ப்ரப⁴வம் சாப்யயம் சைவ காலஸங்க²யாம் ததை²வ ச |
வக்துமர்ஹஸி விப்ரேந்³ர த்வத்³நுக்³ரஹகாங்க்ஷிண: || 6 ||

அஜ்ஞாநாத்பரிப்ரு²ச்சா²மி த்வம் ஹி ஜ்ஞாநமயோ நிதி:⁴ |
தத்³ஹம் ஸ்ரோதுமிச்சா²மி ஸர்வமேதத்³ஸம்ஸயம் || 7 ||

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச |

ஸ்ருயதாமவநீபால யதே³தத்³நுப்ரு²ச்ச²ஸி |
யோகா³நாம் பரமம் ஜ்ஞாநம் ஸாங்க²யாநாம் ச விஸேஷத: || 8 ||

ந தவாவிதி³தம் கிஞ்சிந்மாம் து ஜிஜ்ஞாஸதே ப⁴வாந் |

ப்ரு¹ஷ்டேந சாபி வக்தவ்யமேஷ த⁴ர்ம: ஸநாதந: || 9 ||

அஷ்டௌ ப்ரக்ரு¹த்ய: ப்ரோக்தா விகாராஸ்சாபி ஷோட³ஸ |
அத² ஸப்த து வ்யக்தாநி ப்ராஹுரத்⁴யாத்மசிந்தகா: || 10 ||

அவ்யக்தம் ச மஹாம்ஸ்சைவ ததா²ஹங்கார ஏவ ச |
ப்ரு¹தி²வீ வாயுராகாஸமாபோ ஜ்யோதிஸ்ச பஞ்சமம் || 11 ||

ஏதா: ப்ரக்ரு¹த்யஸ்த்வஷ்டௌ விகாராநபி மே ஸ்ரு¹ணு |
ஸ்ரோத்ரம் த்வக்ஸைவ சக்ஷுஸ்ச ஜிஹ்வா க்⁴ராணம் ச பஞ்சமம் || 12 ||

ஸப்த³ஸ்பர்ஸௌ ச ரூபம் ச ரஸோ க³ந்த⁴ஸ்ததை²வ ச |
வாக்ச ஹஸ்தௌ ச பாதௌ³ ச பாயுர்மேட⁴ர்ம ததை²வ ச || 13 ||

ஏதே விஸேஷா ராஜேந்த³ர மஹாபூ⁴தேஷு பஞ்சஸு |
பு³த³தீ⁴ந்த³ரியாண்யதை²தாநி ஸவிஸேஷாணி மைதி²ல || 14 ||

மந: ஷோட³ஸகம் ப்ராஹுரத்⁴யாத்மக³திசிந்தகா: |
த்வம் சைவாந்யே ச வித்³வாம்ஸஸ்தத்த்வபு³த³தி⁴விஸாரதா:³ || 15 ||

அவ்யக்தாச்ச மஹாநாத்மா ஸமுத்பத்³யதி பார்தி²வ |
ப்ரத²மம் ஸர்க³மித்யேததா³ஹு: ப்ராதா⁴நிகம் பு³தா:⁴ || 16 ||

மஹதஸ்சாப்யஹங்கார உத்பத்³யதி நராதி⁴ப |
த³விதீயம் ஸர்க³மித்யாஹுரேதத³பு³த³யாத்மகம் ஸ்ம்ரு¹தம் || 17 ||

அஹங்காராச்ச ஸம்பூ⁴தம் மநோ பூ⁴தகு³ணாத்மகம் |
த்ரு¹தீய: ஸர்க³ இத்யேஷ ஆஹங்காரிக உச்சயதே || 18 ||

மநஸஸ்து ஸமுத்பூ⁴தா மஹாபூ⁴தா நராதி⁴ப |
சதுர்த²ம் ஸர்க³மித்யேதந்மாநஸம் பரிசக்ஷதே || 19 ||

ஸப்த³:³ ஸ்பர்ஸஸ்ச ரூபம் ச ரஸோ க³ந்த⁴ஸ்ததை²வ ச |
பஞ்சமம் ஸர்க³மித்யாஹுர்பௌ⁴திகம் பூ⁴தசிந்தகா: || 20 ||

ஸ்ரோத்ரம் த்வக்ஸைவ சக்ஷுஸ்ச ஜிஹ்வா க்⁴ராணம் ச பஞ்சமம் |
ஸர்க³ம் து ஷஷ்ட²மித்யாஹுர்ப³ஹுசிந்தாத்மகம் ஸ்ம்ரு¹தம் || 21 ||

அத:⁴ ஸ்ரோத்ரேந்த³ரியக்³ராம உத்பத்³யதி நராதி⁴ப |
ஸப்தமம் ஸர்க³மித்யாஹுரேததை³ந்த³ரியகம் ஸ்ம்ரு¹தம் || 22 ||

ஊர்த்⁴வஸ்ரோதஸ்ததா² திர்யகு³த்பத்³யதி நராதி⁴ப |
அஷ்டமம் ஸர்க³மித்யாஹு³ரேததா³ர்ஜவகம் பு³தா:4 || 23 ||

திர்யக்ஸ்ரோதஸ்த்வத:4ஸ்ரோத உத்பத்³யதி நராதி⁴ப |
நவமம் ஸர்க³மித்யாஹு³ரேததா³ர்ஜவகம் பு³தா:4 || 24 ||

ஏதாநி நவ ஸர்கா³ணி தத்த்வாநி ச நராதி⁴ப |
சதுர்விம்ஸதிருக்தாநி யதா² ஸ்ருதிநிதி³ர்ஸநாத் || 25 ||

அத ஊர்த்⁴வம் மஹாராஜ கு³ணஸ்யைதஸ்ய தத்த்வத: |
மஹாத்மபி⁴ரநுப்ரோக்தாம் காலஸங்க்²யாம் நிபோ³த⁴ மே || 26 ||

இதி ஸ்ரீமஹாப⁴ரதே ஸாந்திபர்வணி மோக்ஷத⁴ர்மபர்வணி
யாஜ்ஞவல்க்யஜநகஸம்வாதே³ த³ஸாதி⁴கத்ரிஸததமோ⁵த⁴யாய: |

311/299

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச |
அவ்யக்தஸ்ய நரஸ்ரேஷ்ட² காலஸங்க்²யாம் நிபோ³த⁴ மே |
பஞ்ச கல்பஸஹஸ்ராணி த்³விகு³ணாயஹருச்யதே || 1 ||

ராத்ரி⁴ரேதாவதீ சாஸ்ய ப்ரதிபு³த்³தோ⁴ நராதி⁴ப |
ஸ்ரு³ஜத்யோஷ்தி⁴மேவாக்³ரே ஜீவநம் ஸர்வதே³ஹிநாம் || 2 ||

ததோ ப்³ரஹ்மாணமஸ்ரு³ஜதீ³தை⁴ரண்யாண்ட³ஸமுத்³ப⁴வம் |
ஸா மூர்தி: ஸர்வபூ⁴தாநாமித்யேவமநுஸூஸ்ரும || 3 ||

ஸம்வத்ஸரமுஷித்வாண்டே³ நிஷக்ரம்ய ச மஹாமுநி: |
ஸந்த³தே⁴ஸ⁴ர்த⁴ம் மஹீம் க்ரு³த்ஸநாம் தி³வமர்த⁴ம் ப்ரஜாபதி: || 4 ||

த்³யாவாப்ரு³தி²வ்யோரித்யேஷ ராஜந்வேதே³ஷு பட்²யதே |
தயோ: ஸகலயோர்மத்⁴யமாகாஸமகரோத்ப்ரபு:4 || 5 ||

ஏதஸ்யாபி ச ஸங்க்²யாநம் வேத³வேதா³ங்க்³பாரகை:3 |
த³ஸ கல்பஸஹஸ்ராணி பாதோ³நாந்யஹருச்யதே |

ராத்ரிமேதாவதீம் சாஸ்ய ப்ராஹு⁴ரத்⁴யாத்மசிந்தகா: || 6 ||
ஸ்ரு³ஜத்யஹங்காரம்ரு³ஷிர்யூ⁴தம் தி³வ்யாத்மகம் ததா² |

சதுர்ஸ்சாபராந்புத்ராந்தே³ஹாத்பூர்வம் மஹாந்ரு³ஷி: |

தே வை பித்ரு¹ப்ய: பிதர: ஸ்ருயந்தே ராஜஸத்தம || 7 ||

தே³வா: பித்ரு¹ணம் ச ஸுதா தே³வைர்லோகா: ஸமாவ்ரு¹தா: |
சராசரா நரஸ்ரேஷ்ட² இத்யேவமநுஸூஸ்ரும || 8 ||

பரமேஷ்ட² த்வஹங்காரோ⁵ஸ்ரு¹ஜத்³பூ⁴தாநி பஞ்சதா⁴ |
ப்ரு¹தி²வீ வாயுராகாஸமாபோ ஜ்யோதிஸ்ச பஞ்சமம் || 9 ||

ஏதஸ்யாபி நிஸாமாஹுஸ்த்ரு¹தீயமிஹ குர்வத: |
பஞ்ச கல்பஸஹஸ்ராணி தாவதே³வாஹருச்யதே || 10 ||

ஸப்³த: ³ஸ்பர்ஸஸ்ச ரூபம் ச ரஸோ க³ந்த⁴ஸ்ச பஞ்சம: |
ஏதே விஸேஷா ராஜேந்த³ர மஹாபூ⁴தேஷு பஞ்சஸு |
யைராவிஷ்டாநி பூ⁴தாநி அஹந்யஹநி பார்தி²வ || 11 ||

அந்யோந்யம் ஸ்ப்ரு¹ஹயந்த்யேதே அந்யோந்யஸ்ய ஹிதே ரதா: |
அந்யோந்யமபி⁴மந்யந்தே அந்யோந்யஸ்பர்தி⁴நஸ்ததா² || 12 ||

தே வத்⁴யமாநா அந்யோந்யம் கு³ணர்ஹாரிபி⁴ரவ்யயா: | (கு³ணர்ஹாரிபி⁴ரவ்யயை:)
இஹைவ பரிவர்தந்தே திர்யக்³யோநிப்ரவேஸிந: || 13 ||

தரீணி கல்பஸஹஸ்ராணி ஏதேஷாமஹருச்யதே |
ரத்ரிரேதாவதீ சைவ மநஸஸ்ச நராதி⁴ப || 14 ||

மநஸ்சரதி ராஜேந்த³ர சரிதம் ஸர்வமிந்த³ரியை: |
ந சேந்த³ரியாணி பஸ்யந்தி மந ஏவாத்ர பஸ்யதி || 15 || (மந ஏவாநுபஸ்யதி)

சக்ஷு: பஸ்யதி ரூபாணி மநஸா து ந சக்ஷுஷா |
மநஸி வ்யாகுலே சக்ஷு: பஸ்யந்தபி ந பஸ்யதி |
ததே²ந்த³ரியாணி ஸர்வாணி பஸ்யந்தீ⁴த்யபி⁴சக்ஷதே || 16 ||

(ந சேந்த³ரியாணி பஸ்யந்தி மந ஏவாத்ர பஸ்யதி |)
மநஸ்யுபரதே ராஜந்நிந்த³ரியோபரமோ ப⁴வேத் |
ந சேந்த³ரியவ்யுபரமே மநஸ்யுபரமோ ப⁴வேத் |
ஏவம் மந: ப்ரதா⁴நாநி இந்த³ரியாணி விபா⁴வயேத் || 17 || (ப்ரபா⁴வயேத்)

இந்த³ரியாணம் ஹி ஸர்வேஷாமீஸ்வரம் மந உச்யதே |
ஏதத்³விஸந்தி பூ⁴தாநி ஸர்வாணீஹ மஹாயஸ: || 18 ||

இதி யூ¹மஹாபா⁴ரதே சாந்திபர்வணி மோக்ஷத⁴ர்மபர்வணி

யாஜ்ஞவல்க்யஜநகஸம்வாதே³ ஏகாத³ஸாதி⁴கத்ரிஸுததமோ⁵த்யாய: |

312/300

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச |

தத்த்வாநாம் ஸர்க³ஸங்க²யா ச காலஸங்க²யா ததை²வ ச |

மயா ப்ரோக்தாநுபூர்வ்யேண ஸம்ஹாரமபி மே ஸ்ரு³ணு || 1 ||

யதா² ஸம்ஹரதே ஜந்தூந்ஸஸர்ஜ ச புந: புந: |

அநாதி³நி⁴நோ ப்³ரஹமா நித்யஸ்சாக்ஷர ஏவ ச || 2 ||

அஹ: க்ஷயமதோ² பு³த்³த்⁴வா நிஸி ஸ்வப்நமநாஸ்ததா² |

சோத்³யாமாஸ ப⁴வகா³நவ்யக்தோ⁵ஹங்க்ரு³தம் நரம் || 3 ||

தத: ஸதஸஹஸ்ராம்ஸூர்வயக்தேநாபி⁴சோதி³த: |

க்ரு³த்வா த்³வாத³ஸதா⁴SSத்மாநமாதி³த்யோ ஜ்வலத³க்³நிவத் || 4 ||

சதுர்வித⁴ம் ப்ரஜாஜாலம் நிர்³ஹத்யாஸூ தேஜஸா |

ஜராய்வண்ட³ஸ்வேத³ஜாதமுத்³பி⁴ஜ்ஜம் ச நராதி⁴ப || 5 ||

ஏதது³ந்மேஷமாத்ரேண விநிஷ்டம் ஸ்தா²ணு ஜங்க³மம் |

க்ரம்ப்ரு³ஷ்ட²ஸமா பூ⁴மிர்ப⁴வத்யத² ஸமந்தத: || 6 ||

ஜக³த்³த்³த்⁴வாமிதப³ல: கேவலாம் ஜக³தீம் தத: |

அம்ப⁴ஸா ப³லிநா க்ஷிப்ரமாபூர்யத ஸமந்தத: || 7 ||

தத: காலாக்³நிமாஸாத³ய தத³ம்போ⁴ யாதி ஸங்க்ஷயம் |

விநஷ்டே⁵ம்ப⁴ஸி ராஜேந்த³ர ஜாஜ்வலத்யநலோ மஹாந் || 8 ||

தமப்ரமேயோ⁵திப³லம் ஜ்வலமாநம் விபா⁴வஸும் |

ஊஷ்மாணம் ஸர்வபூ⁴தாநாம் ஸப்தார்சிஷமதா²ஞ்ஜஸா || 9 ||

ப⁴க்ஷயாமாஸ ப³லவாந்வாயுரஷ்டாத்மகோ ப³லீ |

விசரந்நமிதப்ராணஸ்திர்யக்ஷ³ர்த⁴வமத⁴ஸ்ததா² || 10 ||

தமப்ரதிப³லம் பீ⁴மமாகாஸம் க்³ரஸதே⁵SSத்மநா |

ஆகாஸம்ப்யபி⁴நத³ந்மநோ க்³ரஸதி சாதி⁴கம் || 11 ||

மநோ க்³ரஸதி ஸர்வாத்மா ஸோ⁵ஹங்கார: ப்ரஜாபதி: |

அஹங்காரம் மஹாநாத்மா பூ⁴தப⁴வ்யப⁴விஷ்யவித் || 12 ||

தமப்யநுபமாத்மாநம் விஸ்வம் சம்பு⁴ ப்ரஜாபதி: |

அணிமா லகி⁴மா ப்ராப்தி¹ஸாநோ ஜ்யோதிரவ்யய: || 13 ||

ஸர்வத: பாணிபாதா³ந்த: ஸர்வதோ⁵க்ஷிஸிரோமுக:² |

ஸர்வத: ஸ்ருதிமா¹: ஸ்லோகே ஸர்வமாவ்ரு¹த்ய திஷ்ட²தி || 14 ||

ஹ்ரு¹த³யம் ஸர்வபூ⁴தாநாம் பர்வணுங்கு³ஷ்ட²மாத்தரக: |

அநுக³ரஸத்யநந்தம் ஹி மஹாத்மா விஸ்வமீஸ்வர: || 15 ||

தத: ஸமப⁴வதஸர்வமக்ஷயாவ்யயமவ்ரணம் |

பூ⁴தப⁴வ்யப⁴விஷ்யாணம் ஸ்ரஷ்டாரமநக⁴ம் ததா² || 16 ||

ஏஷோ⁵ப்யயஸ்தே ராஜேந்த³ர யதா²வத்பரிபா⁴ஸித: |

அத⁴யாத்மமதி⁴பூ⁴தம் ச அதி⁴தை³வம் ச ஸ்ருயதாம் || 17 ||

இதி ஸ்ரீமஹாப⁴ரதே சாந்திபர்வணி மோக்ஷத⁴ர்மபர்வணி

யாஜ்ஞவல்க்யஜநகஸம்வாதே³ த்³வாத³ஸாதி⁴கத்ரிஸததமோ⁵த்யாய: |

313/301

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச |

பாதா³வத⁴யாத்மமித்யாஹுர்ப்³ராஹ்மணஸ்ததத்தவத³ர்ஸிந: |

க³ந்தவ்யமதி⁴பூ⁴தம் ச விஷ்ணுஸ்ததத்ராதி⁴தை³வதம் || 1 ||

பாயுரத⁴யாத்மமித்யாஹுர்யதா²தத்தவார்த² த³ர்ஸிந: |

விஸர்³க³மதி⁴பூ⁴தம் ச மித்ரஸ்ததத்ராதி⁴தை³வதம் || 2 ||

உபஸ்தோ²த⁴யாத்மமித்யாஹுர்யதா²யோக³நிதி³ர்ஸநம் |

அதி⁴பூ⁴தம் ததா²நந்தோ³தை³வதம் ச ப்ரஜாபதி: || 3 ||

ஹஸ்தாவத⁴யாத்மமித்யாஹுர்யதா² ஸாங்க²யநிதி³ர்ஸநம் |

கர்தவ்யமதி⁴பூ⁴தம் து இந்த³ர்ஸ்ததத்ராதி⁴தை³வதம் || 4 ||

வாக³த⁴யாத்மமிதி ப்ராஹுர்யதா² ஸ்ருதிநிதி³ர்ஸநம் |

வக்தவ்யமதி⁴பூ⁴தம் து வஹ்நிஸ்ததத்ராதி⁴தை³வதம் || 5 ||

சக்ஷுரத⁴யாத்மமித்யாஹுர்யதா² ஸ்ருதிநிதி³ர்ஸநம் |

ரூபமத்ராதி⁴பூ⁴தம் து ஸுலர்யஸ்ததத்ராதி⁴தை³வதம் || 6 ||

ஸ்ரோத்ரமத⁴யாத்மமித்யாஹுர்யதா² ஸ்ருதிநிதி³ர்ஸநம் |

ஸப்³த³ஸ்தத்ராதி⁴பூ⁴தம் து தி³ஸஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் || 7 ||

ஜிஹ்வாமத⁴யாத்மமித்யாஹூர்யதா²தத்த்வநித³ர்ஸநம் |
ரஸ ஏவாதி⁴பூ⁴தம் து ஆபஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் || 8 ||

க்⁴ராணமத⁴யாத்மமித்யாஹூர்யதா² ஸ்ருதிநித³ர்ஸநம் |
க³ந்த⁴ ஏவாதி⁴பூ⁴தம் து ப்ரு²தி²வீ சாதி⁴தை³வதம் || 9 ||

த்வக³த⁴யாத்மமிதி ப்ராஹுஸ்தத்த்வபு³த்தி⁴விஸாரதா: ³ |
ஸ்பர்ஸ ஏவாதி⁴பூ⁴தம் து பவநஸ்சாதி⁴தை³வதம் || 10 ||

மநோ⁵த⁴யாத்மமிதி ப்ராஹூர்யதா² ஸ்ருதிநித³ர்ஸநம் |
மந்தவ்யமதி⁴பூ⁴தம் து சந்த³ரமாஸ்சாதி⁴தை³வதம் || 11 ||

அஹங்காரிகமத⁴யாத்மமாஹுஸ்தத்த்வநித³ர்ஸநம் |
அபி⁴மானோ⁵தி⁴பூ³தம் து ப⁴வஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் || 12 ||

பு³த்தி⁴ரத⁴யாத்மமித்யாஹூர்யதா² வேத³நித³ர்ஸநம் |
போ³த்த⁴வ்யமதி⁴பூ⁴தம் து க்ஷேத்ரஜ்ஞோ⁵த்ராதி⁴தை³வதம் || 13 ||

ஏஷா தே வ்யக்ததோ ராஜந்விபூ⁴திரநுவர்ணிதா |
ஆதௌ³ மத⁴யே ததா² சாந்தே யதா²தத்தவேந தத்த்வவித் || 14 ||

ப்ரக்ரு³தீர்கு³ணந்விருதே ஸ்வச்ச²ந்தே³நாத்மகாம்யயா |
க்ரீடா³ர்த²ம் து மஹாராஜ ஸதஸோ⁵த² ஸஹஸ்ரஸ: || 15 ||

யதா² தீ³பஸஹஸ்ராணி தீ³பாந்மர்த்யா: ப்ரகுர்வதே |
ப்ரக்ரு³திஸ்ததா² விருதே புருஷஸ்ய கு³ணந்³ஹூந் || 16 ||

ஸத்த்வமாநந்த³ உத்³ரேக: பீ³தி: ப்ராகாஸ்யமேவ ச |
ஸுக²ம் ஸு³த்தி⁴த்வமாரோகீயம் ஸந்தோஷ: ஸ்ரத்³த⁴நதா || 17 ||

அகார்பண்யமஸம்ரம்ப: ⁴ க்ஷமா த்⁴ரு²திரஹிம்ஸதா |
ஸமதா ஸத்யமாந்ரு³ண்யம் மார்த³வம் ஹீரசாபலம் || 18 ||

ஸௌசமார்ஜவமாசாரமலௌஸ்யம் ஹ்ரு³தீயஸம்⁴ரம: |
இஷ்டாநிஷ்டவியோகா³நாம் க்ரு³தாநாமவிகத்த²நம் || 19 ||

தா³நேந சாநுக்³ரஹணமஸ்ப்ரு³ஹார்தே² பரார்த²தா |
ஸர்வபூ⁴தத³யா சைவ ஸத்த்வஸ்யதே கு³ண: ஸம்ரு³தா: || 20 ||

ரஜோகு³ணநாம் ஸங்கா⁴தோ ரூபமெஸ்வர்யவிக்³ரஹே ।
அத்யாஸித்வமகாருண்யம் ஸுக²து:கோ²பஸேவநம் ॥ 21 ॥

பராபவாதே³ஷு ரதிர்விவாதா³நாம் ச ஸேவநம் ।
அஹங்காரஸ்த்வஸத்த்காரர்ஸ்சிந்தா வைரோபஸேவநம் ॥ 22 ॥

பரிதாபோ⁵பி⁴ஹரணம் ஹ்ரீநாஸோ⁵நார்ஜவம் ததா² ।
பே⁴த:பருஷதா சைவ காமக்ரோதௌ⁴ மத³ஸ்ததா² ।
த³ர்போ த்³வேஷோ⁵திவாத³ஸ்ச ஏதே ப்ரோக்தா ரஜோகு³ண: ॥ 23 ॥

தாமஸாநாம் து ஸங்கா⁴தம் ப்ரவக்ஷயாம்யுபதா⁴ர்யதாம் ।
மோஹோ⁵ப்ரகாஸஸ்தாமிஸ்ரமந்த⁴தாமிஸ்ரஸம்ஜ்ஞிதம் ॥ 24 ॥

மரணம் சாந்த⁴தாமிஸ்ரம் தாமிஸ்ரம் க்ரோத⁴ உச்யதே ।
தமஸோ லக்ஷணநீஹ ப⁴க்ஷணாத்³யபி⁴ரோசநம் ॥ 25 ॥

போ⁴ஜநாநாமபர்யாப்திஸ்ததா² பேயேஷ்வத்ரு³ப்ததா ।
க³ந்த⁴வாஸோ விஹாரேஷு ஸயநேஷ்வாஸநேஷு ச ॥ 26 ॥

தி³வாஸ்வப்நே விவாதே³ ச ப்ரமாதே³ஷு ச வை ரதி: ।
ந்ரு³த்யவாதி³த்ரகீ³தாநாமஜ்ஞாநாச்ச²ரத்³த³தா⁴நதா ।
த்³வேஷோ த⁴ர்மவிஸேஷாணமேதே வை தாமஸா கு³ண: ॥ 27 ॥

இதி ஸ்ரீமஹாப⁴ரதே சாந்திபர்வணி மோக்ஷத⁴ர்மபர்வணி
யாஜ்ஞவல்க்யஜநகஸம்வாதே³ த்ரயோத³ஸாதி⁴கத்திரிஸுததமோ⁵த்யாய: ।

314/302

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச ।
ஏதே ப்ரதா⁴நஸ்ய கு³ணஸ்த்ரய: புருஷஸத்தம ।
க்ரு³த்ஸநஸ்ய சைவ ஜக³தஸ்திஷ்ட²ந்த்யநபகா:ஸதா³ ॥ 1 ॥

ஸததா⁴ ஸஹஸ்ரதா⁴ சைவ ததா² ஸதஸஹஸ்ரதா⁴ ।
கோடிஸஸ்ச கரோத்யேஷ ப்ரத்யகா³த்மாநமாத்தமநா ॥ 2 ॥

ஸாத்விகஸ்யோத்தமம் ஸ்தா²நம் ராஜஸஸ்யேஹ மத்⁴யமம் ।
தாமஸஸ்யாத²மம் ஸ்தா²நம் ப்ராஹுரத்⁴யாத்மசிந்தகா: ॥ 3 ॥

கேலவேநேஹ புண்யேந க³திமூர்த்⁴வாமவாப்ருயாத் ।

புண்யபாபேந மாநுஷ்யமத⁴ர்மேனாப்யதோ⁴க³தீம் || 4 ||

த³வந்த³வமேஷாம் த்ரயாணாம் து ஸந்நிபாதம் ச தத்த்வத: |
ஸத்த்வஸ்ய ரஜஸஸ்சைவ தமஸஸ்ச ஸ்ரு³ணுஷ்வ மே || 5 ||

ஸத்த்வஸ்ய து ரஜோ த்³ரு³ஷ்டம் ரஜஸஸ்ச தமஸ்ததா² |
தமஸஸ்ச ததா² ஸத்த்வம் ஸத்த்வஸ்யாவ்யக்தமேவ ச || 6 ||

அவ்யக்தஸத்த்வஸம்யுக்தோ தே³வலோகமவாப்நுயாத் |
ரஜ:ஸத்த்வஸமாயுக்தோ மநுஷ்யேஷுலிபபத்³யதே || 7 ||

ரஜஸ்தமோப்யாம் ஸம்யுக்தஸ்திர்யக்³யோநிஷு ஜாயதே |
ரஜஸ்தாமஸஸத்த்வஸ்ச யுக்தோ மாநுஷ்யமாப்நுயாத் || 8 ||

புண்யபாபவியுக்தாநாம் ஸ்தா²நமாஹூர்மநீஷ்ணாம் |
ஸாஸ்வதம் சாவ்யயம் சைவ அக்ஷரம் சாப்யம் ச யத் || 9 ||

ஜ்ஞாநிநாம் ஸம்ப⁴வம் ஸ்ரேஷ்ட²ம் ஸ்தா²நமவ்ரணமச்யுதம் |
அதீந்த்³ரியமபீ³ஜம் ச ஜந்மம்ரு³த்யுதமோநுத³ம் || 10 ||

அவ்யக்தஸ்த²ம் பரம் யத்ததப்ரு³ஷ்டஸ்தே⁵ஹம் நராதி⁴ப |
ஸ ஏஷ ப்ரக்ரு³திஸ்தோ² ஹி தஸ்து²நித்யபி⁴தீ⁴யதே || 11 ||

அசேதநஸ்சைஷ மத: ப்ரக்ரு³திஸ்த²ஸ்ச பார்தி²வ |
ஏதேநாதி⁴ஷ்டி²தஸ்சைவ ஸ்ரு³ஜதே ஸம்ஹரத்யபி || 12 ||

ஜநக உவாச |
அநாதி³நித⁴நாவேதாவுபா⁴வேவ மஹாமுநே |
அழார்³திமந்தாவசலாவப்ரகம்ப்யௌ ச நிர்வ்ரணௌ || 13 ||

அக்³ராஹ்யாவ்ரு³ஷ்ஸார்தூ³ல கத²மேகோ ஹ்யசேதந: |
சேதநாவாம்ஸ்ததா² சைக: சேஷத்ரஜ்ஞ இதி பா⁴ஷித: || 14 ||

த்வம் ஹி விப்ரேந்த்³ர கார்த்ஸந்யேந மோக்ஷத⁴ர்மமுபாஸஸே |
ஸாகல்யம் மோக்ஷத⁴ர்மஸ்ய ஸ்ரோதுமிச்சா²மி தத்த்வத: || 15 ||

அஸ்தித்வம் கேவலத்வம் ச விநாபா⁴வம் ததை²வ ச |
ததை²வோத்க்ரமணஸ்தா²நம் தே³ஹிநோ⁵பி வியஜ்யுத: || 16 ||

காலேந யத்³தி⁴ ப்ராப்நோதி ஸ்தா²நம் தத்³ப்³ருஹி மே த்³விஜ |
ஸாங்க்யஜ்ஞாநம் ச தத்த்வேந ப்ரு³த²க்³யோக³ம் ததை²வ ச || 17 ||

அரிஷ்டாநி ச தத்தவேந வக்துமர்ஹஸி ஸத்தம |
விதி³தம் ஸர்வமேதத்தே பாணுவாமலகம் யதா² || 18 ||

இதி ஸ்ரீமஹாப⁴ரதே சாந்திபர்வணி மோக்ஷத⁴ர்மபர்வணி
யாஜ்ஞவல்க்யஜநகஸம்வாதே³ சதுர்த³சாதி⁴கத்ரிஸததமோ⁵த⁴யாய: |

315/303

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச

ந ஸக்யோ நிர்கு³ணஸ்தாத கு³ணீகர்தும் விஸாம்பதே |
கு³ணவாம்ஸ்சாப்யகு³ணவாந் யதா²தத்த்வம் நிபோ³த⁴ மே || 1 ||

கு³ணீர்ஹி கு³ணவாநேவ நிர்கு³ணஸ்சாகு³ணஸ்ததா² |
ப்ராஹு⁴ரேவம் மஹாத்மாநோ முநயஸ்தத்த்வத³ர்ஸிற: || 2 ||

கு³ணஸ்வபா⁴வஸ்த்வயக்தோ கு³ணாந் நைவாபி⁴வர்ததே |
உபயுங்க்தே ச தானேவ ஸ சைவாஜ்ஞ: ஸ்வபா⁴வத: || 3 ||

அவ்யக்தஸ்து ந ஜாநீதே புருஷோ ஜ்ஞ: ஸ்வபா⁴வத: |
ந மத்த: பரமோ⁵ஸ்தீதி நித்யமேவாபி⁴மந்யதே || 4 ||

அநேந காரணைநைதத³வ்யக்தம் ஸ்யாத³சேதநம் |
நித்யத்வாத³க்ஷரத்வாச்ச க்ஷராணாம் தத்த்வதோ⁵ந்யதா² || 5 ||

யதா³ஜ்ஞானேந குர்வீத கு³ணஸர்க³ம் புந: புந: |
யதா³ஸ்த்மாநம் ந ஜாநீதே ததா³வ்யக்தமிஹோச்யதே || 6 ||

கர்த்ரு³த்வாச்சாபி தத்த்வாநாம் தத்த்வத⁴ர்மீ ததோ²ச்யதே |
கர்த்ரு³த்வாச்சைவ யோநீநாம் யோநித⁴ர்மா ததோ²ச்யதே || 7 ||

கர்த்ரு³த்வாத்ப்ரக்ரு³தீநாம் து ததா²ப்ரக்ரு³தித⁴ர்மிதா |
கர்த்ரு³த்வாச்சாபி பீ³ஜாநாம் பீ³ஜத⁴ர்மா ததோ²ச்யதே || 8 ||

கு³ணநாம் ப்ரஸவத்வாச்ச ததா²ப்ரஸவத⁴ர்மவாந் |
கர்த்ரு³த்வாத்ப்ரலயாநாம் ச ததா²ப்ரலய த⁴ர்மிதா || 9 ||

பீ³லத்வாத்ப்ரக்ரு³தித்வாச்ச ப்ரலயத்வாத்ததை²வ ச |
உபேக்ஷகத்வாத³ந்யத்வாத³பி⁴மாநாச்ச கேவலம் || 10 ||

மந்யந்தே யதய: ஸூத்³தா⁴ அத்⁴யாத்மவிக³தஜ்வரா: |
 அநித்யம் நித்யமவ்யக்தமேவமேதத்³தி⁴ ஸூஸ்ரும || 11 ||
 அவ்யக்தைகத்வமித்யாஹூர்நாநாத்வம் புருஷஸ்ததா² |
 ஸர்வபூ⁴தத³யாவந்த: கேவலம் ஜ்ஞாநமாஸ்தி²தா: || 12 ||
 அந்ய: ஸ புருஷோ⁵வ்யக்தஸ்த்வத்⁴ருவோ த்⁴ருவஸம்ஜ்ஞிக: |
 யதா² முஞ்ஜ இஷீகாயாஸ்ததை²வைதத்³தி⁴ ஜாயதே || 13 ||
 அந்யம் ச மஸகம் வித்³யாத³ந்யச்சோது³ம்ப³ரம் ததா² |
 ந சோது³ம்ப³ர ஸம்யோகை³ர்மஸகஸ்தத்ர விப்யதே || 14 ||
 அந்ய ஏவ ததா² மத்ஸ்யஸ்ததா²ந்யது³த³கம் ஸம்ரு³தம் |
 ந சோத³கஸ்ய ஸ்பர்ஸேந மத்ஸ்யோ விப்யதி ஸர்வஸ: || 15 ||
 அந்யோ ஹயக்³நிருகா²ப்யந்யா நித்யமேவமவைஹி போ:⁴ |
 ந சோபலிப்யதே ஸோ⁵க்³நிருகா² ஸம்ஸ்பர்ஸநேந வை || 16 ||
 புஷ்கரம் த்வந்யதே³வாத்ர ததா²ந்யது³த³கம் ஸம்ரு³தம் |
 ந சோத³கஸ்ய ஸ்பர்ஸேந விப்யதே தத்ர புஷ்கரம் || 17 ||
 ஏதேஷாம் ஸஹ ஸம்வாஸம் விவாஸம் சைவ நித்யஸ: |
 யதா²ததை²நம் பஸ்யந்தி ந நித்யம் ப்ராக்ரு³தா ஜநா: || 18 ||
 யே த்வந்யதை²வ பஸ்யந்தி ந ஸம்யக்தேஷு த³ர்ஸநம் |
 தே வ்யக்தம் நிரயம் கோ⁴ரம் ப்ரவிஸந்தி புந: புந: || 19 ||
 ஸாங்க்²யத³ர்ஸநமேதத்தே பரிஸங்க்²யாதமுத்தமம் |
 ஏவம் ஹி பரிஸங்க்²யாய ஸாங்க்²யா: கேவலதாம் க³தா: || 20 ||
 யே த்வந்யே தத்த்வகுஸலாஸ்தேஷாமேதந்நித³ர்ஸநம் |
 அத: பரம் ப்ரவக்ஷயாமி யோகா³நாமபி த³ர்ஸநம் || 21 ||
 இதி ஸ்ரீமஹாப⁴ரதே சாந்திபர்வணி மோக்ஷத⁴ர்மபர்வணி
 யாஜ்ஞவல்க்யஜநகஸம்வாதே³ பஞ்சத³ஸாதி⁴கத்ரிஸததமோ⁵த⁴யாய: |

316/304

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச |
 ஸாங்க்²யஜ்ஞாநம் மயா ப்ரோக்தம் யோக³ஜ்ஞாநம் நிபோ³த⁴ மே |

யதா² ஸ்ருதம் யதா²த்³ரு³ஷ்டம் தத்தவேந ந்ரு³பஸத்தம || 1 ||

நாஸ்தி ஸாங்க்யஸமம் ஜ்ஞாநம் நாஸ்தி யோக³ஸமம் ப³லம் |
தாவுபா⁴வேகசர்யௌ து உபா⁴வநித⁴நௌ ஸ்ம்ரு³தௌ || 2 ||

ப்ரு³த²க்ப்ரு³த²க்து பஸ்யந்தி யே⁵ஸ்பு³த்³தி⁴ரதா நரா: |
வயம் து ராஜந்பஸ்யாம ஏகமேவ து நிஸ்சயாத் || 3 ||

யதே³வ யோகா:³ பஸ்யந்தி தத்ஸாங்க²யைரபி த்³ரு³ஸ்யதே |
ஏகம் ஸாங்க்யம் ச யோக³ம் ச ய: பஸ்யதி ஸ தத்த்வவித் || 4 ||

ருத்³ர்ப்ரதா⁴நாநபராந்வித்³தி⁴ யோகா³ந்பரந்தப |
தேநைவ சாத² தே³ஹேந விசரந்தி தி³ஸோ த³ஸ || 5 ||

யாவத்³தி⁴ ப்ரலயஸ்தாத ஸுலக்ஷமேணுஷ்டகு³ணேந வை |
யோகே³ந லோகாந்விசரந்ஸுக²ம் ஸம்ந்யஸ்ய சாநக⁴ || 6 ||

வேதே³ஷு சாஷ்டகு³ணிதம் யோக³மாஹூர்மநீஷிண: |
ஸுலக்ஷமஷ்டகு³ணம் ப்ராஹூர்நேதரம் ந்ரு³பஸத்தம || 7 ||

த்³விகு³ணம் யோக³க்ரு³த்யம் து யோகா³நாம் ப்ராஹுருத்தமம் |
ஸகு³ணம் நிர்கு³ணம் சைவ யதா²ஸாஸ்த்ரநிதி³ர்ஸநம் || 8 ||

தா⁴ரண சைவ மநஸ: ப்ராணயாமஸ்ச பார்தி²வ |
ப்ராணயாமோ ஹி ஸகு³ணே நிர்கு³ணம் தா⁴ரணம் மந: || 9 ||

யத்ர த்³ரு³ஸ்யேத முஞ்சந்வை ப்ராணந்மைதி²லஸத்தம |
வாதாதி⁴க்யம் ⁴வத்யேவ தஸ்மாத்தி⁴ ந ஸமாசரேத் || 10 ||

நிஸாயா: ப்ரத²மே யாமே சோத³நா த்³வாத³ஸ ஸ்ம்ரு³தா: |
மத்⁴யே ஸுப்த்வா பரே யாமே த்³வாத³ஸைவ து சோத³நா: || 11 ||

ததே³வமுபஸாந்தேந தா³ந்தேநைகாந்தஸீலிநா |
ஆத்மாராமேண பு³த்³தே⁴ந யோக்தவ்யோ⁵⁵த்மா ந ஸம்ஸய: || 12 ||

பஞ்சாநாமிந்த்³ரியாணம் து தோ³ஷாநாக்ஷிப்ய பஞ்சதா⁴ |
ஸப³த³ம் ஸ்பர்ஸம் ததா² ரூபம் ரஸம் க³ந்த⁴ம் ததை²வ ச || 13 ||

ப்ரதிபா⁴மபவர்கீம் ச ப்ரதிஸம்ஹ்ரு³த்ய மைதி²ல |
இந்த்³ரியக்³ராமமகி²லம் மநஸ்யபி⁴நிவேஸ்ய ஹ || 14 ||

மநஸ்ததை²வாஹங்காரே ப்ரதிஷ்டா²ப்ய நராதி⁴ப |

அஹங்காரம் ததா² ப³தீ³தௌ⁴ ப³தீ³தி⁴ம் ச ப்ரக்ரு³தாவபி || 15 ||

ஏவம் ஹி பரிஸங்க²யாய ததோ த்யாயேத கேவலம் |

விரஜஸ்கமலம் நித்யமநந்தம் ஸூ³த⁴மவ்ரணம் || 16 ||

தஸ்து²ஷம் புருஷம் ஸத்த்வமபே⁴தீ³யமஜராமரம் |

ஸாஸ்வதம் சாவ்யயம் சைவ ஈஸாநம் ப்³ரஹ்ம சாவ்யயம் || 17 ||

யுக்தஸ்ய து மஹாராஜ லக்ஷணந்யுபதா⁴ரயேத் |

லக்ஷணம் து ப்ரஸாதீ³ஸ்ய யதா² த்ரு³ப்த: ஸுக²ம் ஸ்வபேத் || 18 ||

நிவாதே து யதா² தீ³போ ஜ்வலேத்ஸ்நேஹஸமந்வித: |

நிஸ்சலோர்த்⁴வஸிக²ஸ்தத³வத்³யுக்தமாஹூர்மநீ³ஷிண: || 19 ||

பாஷாண இவ மேகோ⁴த்தை²ர்யதா² பி³ந்து³பி⁴ராஹத: |

நாலம் சாலயிதும் ஸக்யஸ்ததா²யுக்தஸ்ய லக்ஷணம் || 20 ||

ஸங்க²து³ந்து³பி⁴நிர்கோ⁴ஷைர்விவிதை⁴ர்³கீ³தவாதி³தை: |

க்ரியமா²ணர்ந கம்பேத யுக்தஸ்யைதந்நிதீ³ர்ஸநம் || 21 ||

தைலபாத்ரம் யதா² பூர்ணம் கராப்யாம் க்³ரு³ஹ்ய பூருஷ: |

ஸோபாநமாருஹேத்³பீ⁴தஸ்தர்ஜ்யமாநோ⁵ஸி பாணிபி:⁴ || 22 ||

ஸம்யதாத்மா ப்யாத்²தேஷாம் ந பாத்ராதீ³பி³ந்து³முதஸ்ரு³ஜேத் |

ததை²வோத்தரமாணஸ்ய ஏகாக்³ரமநஸஸ்ததா² || 23 ||

ஸ்தி²ரத்வாதி³ந்தீ³ரியாணம் து நிஸ்சலத்வாத்²தை²வ ச |

ஏவம் யுக்தஸ்ய து முநேர்³லக்ஷணந்யுபதா⁴ரயேத் || 24 ||

ஸ யுக்த: பஸ்யதி ப்³ரஹ்ம யத்தத்பரமமவ்யயம் |

மஹதஸ்தமஸோ மத்⁴யே ஸ்தி²தம் ஜ்வலநஸந்நிபீ⁴ம் || 25 ||

ஏதேந கேவலம் யாதி த்யக்த்வா தே³ஹமஸாக்ஷிகம் |

காலேந மஹதா ராஜஞ்சீ²ருதி³ரேஷா ஸநாதநீ³ || 26 ||

ஏதத்³தி⁴ யோக³ம் யோகா³நாம் கிமந்யத்³யோக³லக்ஷணம் |

விஜ்ஞாய தத்³தி⁴ மந்யந்தே க்ரு³தக்ரு³த்யா மநீ³ஷிண: || 27 ||

இதி பூ³மஹாபா⁴ரதே ஸாந்திபர்வணி மோக்ஷத⁴ர்மபர்வணி

யாஜ்ஞுவல்க்யஜநகஸம்வாதே³ ஷோட³ஸாதி⁴கத்ரிஸததமோ⁵த்யாய: |

317/305

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச |
 ததை²வோத்க்ரமமாணம் து ஸ்ரு³ணுஷ்வாவஹிதோ ந்ரு³ப |
 பத்³ப்யாமுத்க்ரமமாணஸ்ய வைஷ்ணவம் ஸ்தா²நமுச்யதே || 1 ||
 ஜங்கா⁴ப்யாம் து வஸூந்தே³வாநாப்நுயாதி³தி ந: ஸ்ருதம் |
 ஜாநு⁴ப்யாம் ச மஹாபா⁴கா³ந்தே³வாநஸாத்⁴யாநவாப்நுயாத் || 2 ||
 பாயுநோத்க்ரமமாணஸ்து மைத்ரம் ஸ்தா²நமவாப்நுயாத் |
 ப்ரு³தி²வீம் ஜக⁴நேநாத² ஊரு⁴ப்யாம் து ப்ரஜாபதிம் || 3 ||
 பார்ஸ்வா⁴ப்யாம் மருதோ தே³வாந்நாஸா⁴ப்யாமிந்து³மேவ ச |
 பா³ஹு⁴ப்யாமிந்த்³ரமித்யாஹு³ருரஸா ருத்³ரமேவ ச || 4 ||
 க்³ரீவாயாஸ்தம்ரு³ஷிஸ்ரேஷ்ட²ம் நரமாப்நோத்யநுத்தமம் |
 விஸ்வேதே³வாந்ருகே²நாத² தி³ஸ: ஸ்ரோத்ரேண சாப்நுயாத் || 5 ||
 க்⁴ராணேந க³ந்த⁴வஹநம் நேத்ரா⁴ப்யாம் ஸூர்யமேவ ச |
 ப்⁴ரு⁴ப்யாம் சைவாஸ்விநெள தே³வெள லலாடேந பித்ரு³ந்த² || 6 ||
 ப்³ரஹ்மாணமாப்நோதி விபு⁴ம் மூர்த்⁴நா தே³வாக்³ரஜம் ததா² |
 ஏதாந்யுத்க்ரமணஸ்தா²நாந்யுத்தாநி மிதி²லேஸ்வர || 7 ||
 அரிஷ்டாநி து வக்ஷயாமி விஹிதாநி மநீஷிபி: ⁴ |
 ஸம்வத்ஸரவியோக³ஸ்ய ஸம்ப⁴வேயு: ஸரீரிண: || 8 ||
 யோ⁵ருந்த⁴தீம் ந பஸ்யேத த்³ரு³ஷ்டபூர்வாம் கதா³சந |
 ததை²வ த்⁴ருவமித்யாஹு: பூர்ணேந்து³ம் தீ³பமேவ ச |
 க²ண்டா³பா⁴ஸம் த³க்ஷிணதஸ்தே⁵பி ஸம்வத்ஸராயுஷ: || 9 ||
 பரசக்ஷுஷி சாத்மாநம் யே ந பஸ்யந்தி பார்தி²வ |
 ஆத்மசா²யா⁵⁵க்ரு³தீபூ⁴தம் தே⁵பி ஸம்வத்ஸராயுஷ: || 10 ||
 அதித்³யுதிரதிப்ரஜ்ஞா அப்ரஜ்ஞா சாத்³யுதிஸ்ததா² |
 ப்ரக்ரு³தேர்விக்ரியாபத்தி: ஷண்மாலாநம்ரு³த்யுலக்ஷணம் || 11 ||
 தை³வதாந்யவஜாநாதி ப்³ராஹ்மணஸ்ச விருத்⁴யதே |

க்ரு³ஷ்ணஸ்யாவச்ச²விசா²ய: ஷண்மாஸாந்ம்ரு³த்யுலக்ஷணம் || 12 ||

ஸீர்ணநாபி⁴ யதா² சக்ரம் சி²த்³ரம் ஸோமம் ப்ரபஸ்யதி |
ததை²வ ச ஸஹஸ்ராம்ஸூம் ஸப்தராத்ரேண ம்ரு³த்யுபா⁴க் || 13 ||

ஸவக³ந்த⁴முபாக்⁴ராதி ஸுரபி⁴ம் ப்ராப்ய யோ நர: |
தே³வதாயதநஸ்த²ஸ்து ஷட்³ராத்ரேண ஸ ம்ரு³த்யுபா⁴க் || 14 ||

கர்ணநாஸாவநமநம் த³ந்தத்³ரு³ஷ்டிவிராகி³தா |
ஸம்ஜ்ஞாலோபோ நிரூஷ்மத்வம் ஸத்³யோம்ரு³த்யுநித³ர்ஸநம் || 15 ||

அகஸ்மாச்ச ஸ்ரவேத்³யஸ்ய வாமமக்ஷி நராதி⁴ப |
மூர்த⁴தஸ்சோத்பதேத்³தூ⁴ம: ஸத்³யோம்ரு³த்யுநித³ர்ஸநம் || 16 ||

ஏதாவந்தி த்வரிஷ்டாநி விதி³த்வா மாநவோ⁵⁵த்மவாந் |
நிஸி சாஹநி சாத்மாநம் யோஜயேத்பரமாத்மநி || 17 ||

ப்ரதீக்ஷமாணஸ்தத்காலம் யத்காலம் ப்ரதி தத்³ப⁴வேத் |
அதா²ஸ்ய நேஷ்டம் மரணம் ஸ்தா²துமிச்சே²தி³மாம் க்ரியாம் || 18 ||

ஸர்வக³ந்தா⁴ந் ரஸாம்ஸ்சைவ தா⁴ரயேத ஸமாஹித: |
ததா² ஹி ம்ரு³த்யும் ஜயதி தத்ப்ரேணந்த்ராத்மநா || 19 ||

ஸஸாங்க²யதா⁴ரணம் சைவ விதி³த்வா மநுஜர்ஷப⁴ |
ஜயேச்ச ம்ரு³த்யும் யோகே³ந தத்ப்ரேணந்த்ராத்மநா || 20 ||

க³ச்சே²த்ப்ராப்யாக்ஷயம் க்ரு³த்ஸநமஜநம் ஸிவமவ்யயம் |
ஸாஸ்வதம் ஸ்தா²நமசலம் து³ஷ்ப்ராபமக்ரு³தாத்மபி: || 21 ||

இதி ஸ்ரீமஹாப⁴ரதே சாந்திபர்வணி மோக்ஷத⁴ர்மபர்வணி
யாஜ்ஞவல்க்யஜநகஸம்வாதே³ ஸப்தத³ஸாதி⁴கத்ரிஸததமோ⁵த்⁴யாய: |

318/306

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச |
அவ்யக்தஸ்த²ம் பரம் யத்ததப்ரு³ஷ்டஸ்தே⁵ஹம் நராதி⁴ப |
பரம் கு³ஹ்யமிமம் ப்ரஸ்நம் ஸ்ரு³ணுஷ்வாவஹிதோ ந்ரு³ப || 1 ||

யதா²ர்ஷேணேஹ விதி⁴நா சரதாவமதேந ஹ |
மயாதி³த்யாத³வாப்தாநி யஜூம்ஷி மிதி²லாதி⁴ப || 2 ||

மஹதா தபஸா தே³வஸ்தபிஷ்ட:² ஸேவிதோ மயா |
 ப்ரீதேந சாஹம் விபு⁴நா ஸூர்யேணோக்தஸ்ததா³நக⁴ || 3 ||

வரம் வ்ரு³ணீஷ்வ விப்ரர்ஷே யதி³ஷ்டம் தே ஸுது³ர்லப⁴ம் |
 தத்தே தா³ஸ்யாமி ப்ரீதாத்மா மத்ப்ரஸாதோ³ ஹி து³ர்லப:⁴ || 4 ||

தத: ப்ரநம்ய ஸிரஸா மயோக்தஸ்தபதாம் வர: |
 யஜ்ஜிமக்ஷி நோபயுக்தாநி கூஹிப்ரமிச்சா²மி வேதி³தும் || 5 ||

ததோ மாம் ப⁴க³வாநாஹ விதரிஷ்யாமி தே த்³விஜ |
 ஸரஸ்வதீஹ வா³பூ⁴தா ஸரீரம் தே ப்ரவேக்ஷயதி || 6 ||

ததோ மாமாஹ ப⁴க³வாநாஸ்யம் ஸ்வம் விவ்ரு³தம் குரு |
 விவ்ரு³தம் ச ததோ மே³ஸ்யம் ப்ரவிஷ்டா ச ஸரஸ்வதீ || 7 ||

ததோ வித³ஹ்யமாதோ³ஹம் ப்ரவிஷ்டோ³ம்ப⁴ஸ்ததா³நக⁴ |
 அவிஜ்ஞாநாத³ம்ர்ஷாச்ச பா⁴ஸ்கரஸ்ய மஹாத்மந: || 8 ||

ததோ வித³ஹ்யமாநம் மாமுവാச ப⁴க³வாந் ரவி: |
 முஹூர்தம் ஸஹ்யதாம் தா³ஹஸ்தத: ஸீதீ³ப⁴விஷ்யஸி || 9 ||

ஸீதீ³ப⁴தம் ச மாம் த்³ரு³ஷ்ட்வா ப⁴க³வாநாஹ பா⁴ஸ்கர: |
 ப்ரதிஷ்டா²ஸ்யதி தே வேத:³ ஸோத்தர: ஸுகி²லோ த்³விஜ || 10 ||

க்ரு³தஸ்நம் ஸதபத²ம் சைவ ப்ரணேஷ்யஸி த்³விஜர்ஷப⁴ |
 தஸ்யாந்தே சாபுந்ர்பா⁴வே பு³த்³தி⁴ஸ்தவ ப⁴விஷ்யதி || 11 ||

ப்ராபஸ்யஸே ச யதி³ஷ்டம் ததஸாங்க²யயோகே³ப்ஸிதம் பத³ம் |
 ஏதாவது³க்த்வா ப⁴க³வாநஸ்தமேவாப⁴யவர்தத || 12 ||

ததோ³நுவ்யாஹ்ரு³தம் ஸ்ருத்வா க³தே தே³வே விபா⁴வஸௌ |
 க்³ரு³ஹமாக³த்ய ஸம்ஹ்ரு³ஷ்டோ³சினத்யம் வை ஸரஸ்வதீம் || 13 ||

தத: ப்ரவ்ரு³த்தாதிஸூபா⁴ ஸ்வரவ்யஞ்ஜநபூ⁴ஷிதா |
 ஓங்காரமாதி³த: க்ரு³த்வா மம தே³வீ ஸரஸ்வதீ || 14 ||

ததோ³ஹமர்க⁴யம் விதி⁴வத்ஸரஸ்வத்யை ந்யவேத³யம் |
 தபதாம் ச வரிஷ்டா²ய நிஷண்ணஸ்தத்பராயண: || 15 ||

தத: ஸதபத²ம் க்ரு³தஸ்நம் ஸஹரஸ்யம் ஸஸங்க³ரஹம் |
 சக்ரே ஸபரிஸேஷம் ச ஹர்ஷேண பரமேண ஹ || 16 ||

க்ரு²த்வா சாத்⁴யயநம் தேஷாம் ஸிஷ்யாணாம் ஸதமுத்தமம் |
விப்ரியாந்த²ம் ஸஸிஷ்யஸ்ய மாதுலஸ்ய மஹாத்மந: || 17 ||

தத: ஸஸிஷ்யேண மயா ஸூர்யேணேவ கீ³ப⁴ஸ்திபி:⁴ |
வ்யாப்தோ யஜ்ஞோ மஹாராஜ பிதுஸ்தவ மஹாத்மந: || 18 ||

மிஷதோ தே³வலஸ்யாபி ததோ⁵ர்த⁴ம் ஹ்ரு²த்வாநஹம் |
ஸ்வவேத³தீ³க்ஷிணயாத² விமர்தே³ மாதுலேந ஹ || 19 ||

ஸுமந்துநாத² பைலேந தத² ஜைமிநிநா ச வை |
பித்ரா தே முநிபி⁴ஸ்சைவ ததோ⁵ஹமநுமாநித: || 20 ||

த³ஸ பஞ்ச ச ப்ராப்தாநி யஜூம்ஷ்யர்காந்மயாநக⁴ |
ததை²வ லோமஹர்ஷாச்ச புராணமவதா⁴ரிதம் || 21 ||

பீ³ஜமேதத்புரஸ்க்ரு²த்ய தே³வீம் சைவ ஸரஸ்வதீம் |
ஸூர்யஸ்ய சாநுபா⁴வேந ப்ரவ்ரு²த்தோ⁵ஹம் நராதி⁴ப || 22 ||

கர்தும் ஸதபத²ம் வேத³மபூர்வம் காரிதம் ச மே |
யதா²பி⁴லஸிதம் மாரகீ³ம் ததா² தச்சோபபாதி³தம் || 23 ||

ஸிஷ்யாணமகி²லம் க்ரு²த்ஸநமநுஜ்ஞாதம் ஸஸங்கீ³ரஹம் |
ஸர்வே ச ஸிஷ்யா: ஸுசயோ கீ³தா: பரமஹர்ஷிதா: || 24 ||

ஸாகா:² பஞ்சத³ஸோமாஸ்து வித்³யா பா⁴ஸ்கரத³ர்ஸிதா: |
ப்ரதிஷ்டா²ப்ய யதா²காமம் வேத³யம் தத³நுசிந்தயம் || 25 ||

கிமத்ர ப்³ரஹ்மண்யம்ரு²தம் கிம் ச வேத³யமநுத்தமம் |
சிந்தயே தத்ர சாகீ³த்ய கீ³ந்த⁴ர்வோ மாமப்ரு²ச்ச²த || 26 ||

விஸ்வாவஸுஸ்ததோ ராஜந்வேதா³ந்தஜ்ஞாநகோவித:³ |
சதுர்விம்ஸதிகாந்ப்ரஸ்நாந்ப்ரு²ஷ்ட்வா வேத³ஸ்ய பார்தி²வ |
பஞ்சவிம்ஸதிமம் ப்ரஸ்நம் ப்ரச்சா²ந்வீக்ஷிகீ³ம் ததா² || 27 ||

விஸ்வாவிஸ்வம் ததா²ஸ்வாஸ்வம் மித்ரம் வருணமேவ ச |
ஜ்ஞாநம் ஜ்ஞேயம் ததா²ஜ்ஞோ ஜ்ஞ: கஸ்தபா அபதா ததா² |
ஸூர்யாத:³ ஸூர்ய இதி ச வித்³யாவித்³யே ததை²வ ச || 28 ||

வேத³யாவேத³யம் ததா² ராஜந்நசலம் சலமேவ ச |

அபூர்வமகூயம் கூய்யமேதத்ப்ரஸ்நமநுத்தமம் || 29 ||

அதோ²க்தஸ்ச மயா ராஜந் ராஜா க³ந்த⁴ர்வஸத்தம: |
ப்ரு³ஷ்டவாநநுபூர்வேண ப்ரஸ்நமுத்தமமர்த²வத் || 30 ||

முஹூர்தம் ம்ரு³ஷ்யதாம் தாவத்³யாவதே³நம் விசிந்தயே |
பா³ட⁴மித்யேவ க்ரு³த்வா ஸ தூஷ்ணீம் க³ந்த⁴ர்வ ஆஸ்தி²த: || 31 ||

ததோ⁵ந்வசிந்தயமஹம் பூ⁴யோ தே³வீம் ஸரஸ்வதீம் |
மநஸா ஸ ச மே ப்ரஸ்நோ த³த்⁴நோ க்⁴ரு³த்மிவோத்³த்⁴ரு³த்ம் || 32 ||

தத்ரோபநிஷத³ம் சைவ பரிஸேஷம் ச பார்தி²வ |
மக்⁴நாமி மநஸா தாத த்³ரு³ஷ்டவா சாந்வீக்ஷிகீம் பராம் || 33 ||

சதுர்த² ராஜஸார்தூ³ல வித்³யைஷா ஸாம்பராயிகீ |
உத்³ரிதா மயா துப்⁴யம் ப்ரஸவிம்ஸே⁵தி⁴ தி⁴ஷ்டி²தா || 34 ||

அதோ²க்தஸ்து மயா ராஜந் ராஜா விஸ்வாவஸுஸ்ததா³ |
ஸ்ருயதாம் யத்³ப⁴வாநஸமாந்ப்ரஸ்நம் ஸம்ப்ரு³ஷ்டவாநிஹ || 35 ||

விஸ்வாவிஸ்வேதி யதி³த்³ம் க³ந்த⁴ர்வேந்த்³ராநுப்ரு³ச்²ஸி |
விஸ்வாவ்யக்தம் பரம் வித்³யாதி³பூ⁴தப⁴வ்யப⁴யங்கரம் || 36 ||

த்ரிகு³ணம் கு³ணகர்த்ரு³த்வாத்³விஸ்வோ நிஷ்கலஸ்ததா² |
அஸ்வஸ்ததை²வ மிது²நமேவமேவாநுத்³ரு³ஸ்யதே || 37 ||

அவ்யக்தம் ப்ரக்ரு³திம் ப்ராஹு: புருஷேதி ச நிர்கு³ணம் |
ததை²வ மித்ரம் புருஷம் வருணம் ப்ரக்ரு³திம் ததா² || 38 ||

ஜ்ஞாநம் து ப்ரக்ரு³திம் ப்ராஹுர்ஜ்ஞேயம் நிஷ்கலமேவ ச |
அஜ்ஞஸ்ச ஜ்ஞஸ்ச புருஷஸ்தஸ்மாந்நிஷ்கல உச்யதே || 39 ||

கஸ்தபா அதபா: ப்ரோக்தா: கோ⁵ஸௌ புருஷ உச்யதே |
தபா: ப்ரக்ரு³திரித்யாஹுரதபா நிஷ்கல: ஸம்ரு³த: || 40 ||

ததை²வாவேத்³யமவ்யக்தம் வேத்³ய: புருஷ உச்யதே |
சலாசலமிதி ப்ரோக்தம் த்வயா தத³பி மே ஸ்ரு³ணு || 41 ||

சலாம் து ப்ரக்ரு³திம் ப்ராஹு: காரணம் க்ஷேபஸர்க³யோ: |
அக்ஷேபஸர்க³யோ: கர்தா நிஸ்ஸல: புருஷ: ஸம்ரு³த: || 42 ||

அஜாவுபா⁴வப்ரஜௌ ச அக்ஷயௌ சாப்யுபா⁴வபி |

அஜௌ நித்யாவுபௌ⁴ ப்ராஹுரத்⁴யாத்மக³திநிஸ்சயா: || 43 ||

அக்ஷயத்வாத்ப்ரஜநே அஜமத்ராஹுரவ்யயம் |

அக்ஷயம் புருஷம் ப்ராஹு: க்ஷயோ ஹ்யஸ்ய ந வித்³யதே || 44 ||

கு³ணக்ஷயத்வாத்ப்ரக்ரு³தி: கர்த்ரு³த்வாத³க்ஷயம் பு³தா:⁴ |

ஏஷா தே³ஸ்நவீக்ஷிகீ வித்³யா சதுர்தீ² ஸாம்பராயிகீ || 45 ||

வித்³யோபேதம் த⁴நம் க்ரு³த்வா கர்மணா நித்யகர்மணி |

ஏகாந்தத³ர்ஸநா வேதா:³ ஸர்வே விஸ்வாவஸோ ஸ்ம்ரு³தா: || 46 ||

ஜாயந்தே ச ம்ரியந்தே ச யஸ்மிந்நேதே யதஸ்ச்யுதா: |

வேதா³ர்தீ²ம் யே ந ஜாநந்தி வேத்³யம் க³ந்த⁴ர்வஸத்தம || 47 ||

ஸாங்கோ³பாங்கா³நபி யதி³ பஞ்ச வேதா³நதீ⁴யதே |

வேத்³வேத்³யம் ந ஜாநீதே வேத்³பா⁴ரவஹோ ஹி ஸ: || 48 ||

யோ க்⁴ரு³தார்தீ² க²ர்³க்ஷீரம் மதே²த்³க³ந்த⁴ர்வஸத்தம |

விஷ்டா²ம் தத்ராநுபஸ்யேத ந மண்ட³ம் நாபி வா க்⁴ரு³தம் || 49 ||

ததா² வேத்³யமவேத்³யம் ச வேத்³வித்³யோ ந விந்த³தி |

ஸ கேவலம் மூட⁴மதிர்ஜ்ஞாநபா⁴ரவஹ: ஸ்ம்ரு³த: || 50 ||

த்³ரஷ்டவ்யௌ நித்யமேவைதௌ தத்பரேணந்தராத்மநா |

யதா²ஸ்ய ஜந்மநித⁴நே ந ப⁴வேதாம் புந: புந: || 51 ||

அஜஸ்ரம் ஜந்மநித⁴நம் சிந்தயித்வா த்ரயீமிமாம் |

பரித்யஜ்ய க்ஷயமிஹ அக்ஷயம் த⁴ர்மமாஸ்தி²த: || 52 ||

யதா³ து பஸ்யதே⁵த்யந்தமஹந்யஹநி காஸ்யப |

ததா³ ஸ கேவலீ⁴த: ஷட்³விம்ஸமநுபஸ்யதி || 53 ||

அந்யஸ்ச ஸஸ்வத்³வ்யக்தஸ்ததா²ந்ய: பஞ்சவிம்ஸக: |

தஸ்ய த்³வாவநுபஸ்யேத தமேகமிதி ஸாத⁴வ: || 54 ||

தேநைதந்நாபி⁴ஜாநந்தி பஞ்சவிம்ஸகமச்யுதம் |

ஜந்மம்ரு³த்யுப⁴யாத்³யோகா:³ ஸாங்கீ²யாஸ்ச பரமைஷ்டிண: || 55 ||

விஸ்வாவஸுருவாச |

பஞ்சவிம்ஸம் யதே³தத்தே ப்ரோக்தம் ப்³ராஹ்மணஸத்தம |

ததா² தந்ந ததா² வேதி தத்³ப⁴வாந்வக்துமர்ஹதி || 56 ||

ஜைகீ³ஷ்வயஸ்யாஸிதஸ்ய தே³வலஸ்ய ச மே ஸ்ருதம் |
பராஸரஸ்ய விப்ரர்ஷேர்வார்ஷக³ண்யஸ்ய தீ⁴மத: || 57 ||

பி⁴கேஷா: பஞ்சஸிக²ஸ்யாத² கபிலஸ்ய ஸாகஸ்ய ச |
கௌ³தமஸ்யார்ஷடிஷேணஸ்ய க³ர்க³ஸ்ய ச மஹாத்மந: || 58 ||

நாரத³ஸ்யாஸுரேஸ்ஸைவ புலஸ்த்யஸ்ய ச தீ⁴மத: |
ஸநத்குமாரஸ்ய தத: ஸாக்ரஸ்ய ச மஹாத்மந: || 59 ||

கஸ்யபஸ்ய பிதுஸ்ஸைவ பூர்வமேவ மயா ஸ்ருதம் |
தத்³நந்தரம் ச ருத்³ரஸ்ய விஸ்வரூபஸ்ய தீ⁴மத: || 60 ||

தை³வதேப்⁴ய: பித்ரு³ப்⁴யஸ்ச தை³த்யேப்⁴யஸ்ச ததஸ்தத: |
ப்ராப்தமேதந்மயா க்ரு³த்ஸநம் வேத்³யம் நித்யம் வத³ந்த்யுத || 61 ||

தஸ்மாத்தத்³வை ப⁴வத்³பு³த்³யா ஸ்ரோதுமிச்சா²மி ப்³ராஹ்மண |
ப⁴வாந்ப்ரபி³ஹ: ஸாஸ்த்ராணாம் ப்ரக³ல்ப⁴ஸ்சாதிபு³த்³தி⁴மாந் || 62 ||

ந தவாவிதி³தம் கிம் சித்³ப⁴வாஞ்ச்ச்²ருதிநிதி:⁴ ஸம்ரு³த: |
கத்²யதே தே³வலோகே ச பித்ரு³லோகே ச ப்³ராஹ்மண || 63 ||

ப்³ரஹ்மலோகக³தாஸ்ஸைவ கத்²யந்தி மஹர்ஷய: |
பதிஸ்ச தபதாம் ஸஸ்வதா³தி³த்யஸ்தவ பா⁴ஷதே || 64 ||

ஸாங்க்யஜ்ஞாநம் த்வயா ப்³ரஹ்மந்நவாப்தம் க்ரு³த்ஸந்மேவ ச |
ததை²வ யோக³ஜ்ஞாநம் ச யாஜ்ஞவல்க்ய விஸேஷத: || 65 ||

நி:ஸந்தி³க³த⁴ம் ப்ரபு³த்³த⁴ஸ்த்வம் பு³த்⁴யமாநஸ்சராசரம் |
ஸ்ரோதுமிச்சா²மி தஜ்ஜ்ஞாநம் க்⁴ரு³தம் மண்ட³மயம் யதா² || 66 ||

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச |
க்ரு³த்ஸநதா⁴ரிணமேவ த்வாம் மந்யே க³ந்த⁴ர்வஸத்தம |
ஜிஜ்ஞாஸஸி ச மாம் ராஜம்ஸ்தந்நிபோ³த⁴ யதா²ஸ்ருதம் || 67 ||

அபு³த்⁴யமாநாம் ப்ரக்ரு³திம் பு³த்⁴யதே பஞ்சவிம்ஸக: |
ந து பு³த்⁴யதி க³ந்த⁴ர்வ ப்ரக்ரு³தி: பஞ்சவிம்ஸகம் || 68 ||

அநேநாப்ரதிபோ³தே⁴ந ப்ரதா⁴நம் ப்ரவத³ந்தி தம் |
ஸாங்க்யயோகா³ஸ்ச தத்த்வஜ்ஞா யதா² ஸ்ருதிநிதி³ர்ஸநாத் || 69 ||

பர்யம்ஸ்ததை²வாபர்யம்ஸ்ச பர்யத்யந்யஸ்ததா²நக⁴ |
 ஷட்³விம்ஸ: பஞ்சவிம்ஸம் ச சதுர்விம்ஸம் ச பர்யதி |
 ந து பர்யதி பர்யம்ஸ்து யஸ்சைநமநுபர்யதி || 70 ||

பஞ்சவிம்ஸோ⁵பி⁴மந்யேத நாந்யோ⁵ஸ்தி பரமோ மம |
 ந சதுர்விம்ஸகோ⁵க³ராஹ்யோ மநுஜைர்ஜ்ஞாநத³ர்ஸிபி:⁴ || 71 ||

மத்யேவோத³கமந்வேதி ப்ரவர்ததி ப்ரவர்தநாத் |
 யதை²வ பு³த⁴யதே மத்யஸ்ததை²ஷோ⁵ப்யநுபு³த⁴யதே |
 ஸஸ்நேஹ: ஸஹ வாஸாச்ச ஸாபி⁴மாந்ஸ்ச நித்யஸ: || 72 ||

ஸ நிமஜ்ஜதி காலஸ்ய யதை³கத்வம் ந பு³த⁴யதே |
 உந்மஜ்ஜதி ஹி காலஸ்ய மமத்வேநாபி⁴ஸம்வ்ரு³த: || 73 ||

யதா³ து மந்யதே⁵ந்யோ⁵ஹமந்ய ஏஷ இதி த்³விஜ: |
 ததா³ ஸ கேவலீபூ⁴த: ஷட்³விம்ஸமநுபர்யதி || 74 ||

அந்யஸ்ச ராஜந்நவரஸ்ததா²ந்ய: பஞ்சவிம்ஸக: |
 தத்ஸ்த²த்வாத்³நுபர்யந்தி ஏக ஏவேதி ஸாத⁴வ: || 75 ||

தேநைதந்நாபி⁴நந்த³ந்தி பஞ்சவிம்ஸகமச்யுதம் |
 ஜந்மம்ரு³த்பு⁴யாத்³பீ⁴தா யோகா:³ ஸாங்க்யாஸ்ச காஸ்யப |
 ஷட்³விம்ஸமநுபர்யந்தி ஸாசயஸ்தத்பராயண: || 76 ||

யதா³ ஸ கேவலீபூ⁴த: ஷட்³விம்ஸமநுபர்யதி |
 ததா³ ஸ ஸர்வவித்³வித்³வாந்ந புநர்ஜந்ம விந்த³தி || 77 ||

ஏவமப்ரதிபு³த⁴ஸ்ச பு³த⁴யமாந்ஸ்ச தே⁵நக⁴ |
 பு³த⁴ஸ்சோக்தோ யதா²தத்த்வம் மயா ஸ்ருதிநிதி³ர்ஸநாத் || 78 ||

பர்யாபர்யம் யோ⁵நுபர்யேத்க்ஷேமம் தத்த்வம் ச காஸ்யப |
 கேவலாகேவலம் சாத்³யம் பஞ்சவிம்ஸாத்த்பரம் ச யத் || 79 ||

விஸ்வாவஸுருவாச |
 தத்²யம் ஸாப⁴ம் சைதது³க்தம் த்வயா போ:⁴
 ஸம்யக்க்ஷேமயம் தே³வதாத்³யம் யதா²வத் |
 ஸ்வஸ்த்யக்ஷயம் ப⁴வதஸ்சாஸ்து நித்யம்
 பு³த⁴யா ஸதா³ பு³த⁴யுத்தம் நமஸ்தே || 80 ||

யாஜ்ஞவல்க்ய உவாச |

ஏவமுக்த்வா ஸம்ப்ரயாதோ தி³வம் ஸ

விப்⁴ராஜந்வை ஹீமதா த³ர்ஸநேந |

துஷ்டஸ்ச துஷ்ட்யா பரயாபி⁴நந்த³ய

ப்ரத³க்ஷிணம் மம க்ரு³த்வா மஹாத்மா || 81 ||

ப்³ரஹ்மாதீ³நாம் கே²சராணம் க்ஷிதௌ ச

யே சாத⁴ஸ்தாத்ஸம்வஸந்தே நரேந்த்³ர |

தத்ரைவ தத்³த³ர்ஸநம் த³ர்ஸயந்வை

ஸம்யக்ஷேமயம் யே பத²ம் ஸம்ஸரிதா வை || 82 ||

ஸாங்க்²யா: ஸர்வே ஸாங்க்²யத⁴ர்மே ரதாஸ்ச ச

தத்³வத்³யோகா³ யோக³த⁴ர்மே ரதாஸ்ச |

யே சாப்யந்யே மோக்ஷகாமா மநுஷ்யா-

ஸ்தேஷாமேதத்³த³ர்ஸநம் ம்ஜ்ஞாநத்³ரு³ஷ்டம் || 83 ||

ஜ்ஞாநாந்மோக்ஷோ ஜாயதே பூருஷாணம்

நாஸ்த்யஜ்ஞாநாதே³வமாஹூர்நரேந்த்³ர |

தஸ்மாஜ்ஜ்ஞாநம் தத்த்வதோ⁵ந்வேஷிதவ்யம்

யேநாத்மாநம் மோக்ஷயேஜ்ஜநம்மரு³த்யோ: || 84 ||

ப்ராப்ய ஜ்ஞாநம் ப்³ராஹ்மணாத்³க்ஷத்ரியாத்³வா

வைஸ்யாச்சு²த³ிராத³பி நீசாத³பீ⁴க்ஷணம் |

ஸ்ரத்³தா⁴தவ்யம் ஸ்ரத்³த³தா⁴நேந நித்யம்

ந ஸ்ரத்³தி⁴நம் ஜநம்மரு³த்ய விஸேதாம் || 85 ||

ஸர்வே வர்ண ப்³ராஹ்மண ப்³ரஹ்மஜாஸ்ச

ஸர்வே நித்யம் வ்யாஹரந்தே ச ப்³ரஹ்ம |

தத்த்வம் ஸாஸ்த்ரம் ப்³ரஹ்மபு³த்³யா ப்³ரவீமி

ஸர்வம் விஸ்வம் ப்³ரஹ்ம சைதத்ஸமஸ்தம் || 86 ||

ப்³ரஹ்மாஸ்யதோ ப்³ராஹ்மண: ஸம்ப்ரஸூதா

பா³ஹுப்⁴யாம் வை க்ஷத்ரியா: ஸம்ப்ரஸூதா: |

நாப்⁴யாம் வைஸ்யா: பா³த³தஸ்சாபி ஸூத்³ரா:

ஸர்வே வர்ண நாந்யதா² வேதி³தவ்யா: || 87 ||

அஜ்ஞாநத: கர்ம யோநிம் ப⁴ஜந்தே

தாம் தாம் ராஜம்ஸ்தே யதா² யாந்த்யபா⁴வம் |

ததா² வர்ண ஜ்ஞாநஹீநா: பதந்தே

கோ⁴ராத³ஜ்ஞாநாத்ப்ராக்ரு³தம் யோநிஜாலம் || 88 ||

தஸ்மாஜ்ஜ்ஞாநம் ஸர்வதோ மார்கி³தவ்யம்

ஸர்வத்ரஸ்த²ம் சைதது³க்தம் மயா தே |

தஸ்தௌ² ப்³ரஹ்மா தஸ்தி²வாம்ஸ்சாபரோ ய-

ஸ்தஸ்மை நித்யம் மோக்ஷமாஹூர்த்³விஜேந்த்³ரா: || 89 ||

யத்தே ப்ரு³ஷ்டம் தந்மயா சோபதி³ஷ்டம்

யாதா²தத்²யம் தத்³விஸோகோ ப⁴வஸ்வ |

ராஜந் க³ச்ச²ஸ்வைதத³ர்த²ஸ்ய பாரம்

ஸம்யக்ப்ரோக்தம் ஸ்வஸ்தி தே⁵ஸ்த்வத்ர நித்யம் || 90 ||

பீ⁴ஷ்டம் உவாச |

ஸ ஏவமநுஸாஸ்தஸ்து யாஜ்ஞவல்க்யேந தீ⁴மதா |

பா⁴திமாநப⁴வத்³ராஜா மிதி²லாதி⁴பதிஸ்ததா³ || 91 ||

க³தே முநிவரே தஸ்மிந்க்ரு³தே சாபி ப்ரத³க்ஷிணே |

தை³வராதிர்நரபதிராஸீநஸ்தத்ர மோக்ஷவித் || 92 ||

கோ³கோடிம் ஸ்பர்ஸயாமாஸ ஹிரண்யஸ்ய ததை²வ ச |

ரத்நாஜ்ஞலிமதை²கம் ச ப்³ராஹ்மணேப்⁴யோ த³தௌ³ ததா³ || 93 ||

விதே³ஹராஜ்யம் ச ததா² ப்ரதிஷ்டா²ப்ய ஸுதஸ்ய வை |

யதித⁴ர்மமுபாஸம்ஸ்சாப்யவஸந்மிதி²லாதி⁴ப: || 94 ||

ஸாங்க்²யஜ்ஞாநமதீ⁴யானோ யோக³ஸாஸ்த்ரம் ச க்ரு³த்ஸநஸ: |

த⁴ர்மாத⁴ர்மௌ ச ராஜேந்த்³ர ப்ராக்ரு³தம் பரிக³ர்ஹயந் || 95 ||

அநந்தமிதி க்ரு³த்வா ஸ நித்யம் கேவலமேவ ச |

த⁴ர்மாத⁴ர்மௌ புண்யபாபே ஸத்யாஸத்யே ததை²வ ச || 96 ||

ஜந்மம்ரு³த்யு ச ராஜேந்த்³ர ப்ராக்ரு³தம் தத³சிந்தயத் |

ப்³ரஹ்மாவ்யக்தஸ்ய கர்மேத³மிதி நித்யம் நராதி⁴ப || 97 ||

பஸ்யந்தி யோகா: ³ஸாங்க்²யாஸ்ச ஸ்வஸாஸ்த்ரக்ரு³தலக்ஷண: |

இஷ்டாநிஷ்டவியுத்தம் ஹி தஸ்தௌ² ப்³ரஹ்ம பராத்பரம் |

நித்யம் தமாஹூர்வித³வாம்ஸ: ஸாசிஸ்தஸ்மாச்ச²சிர்ப⁴வ || 98 ||

தீ³யதே யச்ச லப⁴தே த³த்தம் யச்சாநுமந்யதே |

த³தா³தி ச நரஸ்ரேஷ்ட² ப்ரதிக்³ரு'ஹ்ணாதி யச்ச ஹ |

த³தா³த்யவ்யக்தமேவைதத்³ப்ரதிக்³ரு'ஹ்ணாதி தச்ச வை || 99 ||

ஆத்மா ஹ்யேவாத்மநோ ஹ்யேக: கோ⁵ந்யஸ்த்வத்தோ⁵தி⁴கோ ப⁴வேத் |

ஏவம் மந்யஸ்வ ஸததமந்யதா² மா விசிந்தய || 100 ||

யஸ்யாவ்யக்தம் ந விதி³தம் ஸகு³ணம் நிர்கு³ணம் புந: |

தேந தீர்தா²நி யஜ்ஞாஸ்ச ஸேவிதவ்யாவிபஸ்சிதா || 101 ||

ந ஸ்வாத்யாயைஸ்தபோபி⁴ர்வா யஜ்ஞைர்வா குருநந்த³ந |

லப⁴தே⁵வ்யக்தஸம்ஸ்தா²நம் ஜ்ஞாத்வாவ்யக்தம் மஹீபதே || 102 ||

ததை²வ மஹத: ஸ்தா²நமாஹங்காரிகமேவ ச |

அஹங்காராத்பரம் சாபி ஸ்தா²நாநி ஸமவாப்நுயாத் || 103 ||

யே த்வவ்யக்தாத்பரம் நித்யம் ஜாநதே ஸாஸ்த்ரதத்பரா: |

ஜந்மம்ரு'த்யுவிபுக்²தம் ச விபுக்²தம் ஸத³ஸச்ச யத் || 104 ||

ஏதந்மயா⁵⁵ப்தம் ஜநகாத்புரஸ்தாத்

தேநாபி சாப்தம் ந்ரு'ப யாஜ்ஞவல்க்யாத் |

ஜ்ஞாநம் விஸிஷ்டம் ந ததா² ஹி யஜ்ஞா

ஜ்ஞாநேந து³ர்³க³ம் தரதே ந யஜ்ஞை: || 105 ||

து³ர்³க³ம் ஜந்ம நித⁴நம் சாபி ராஜந்

ந பூ⁴திகம் ஜ்ஞாநவிதோ³ வத³ந்தி |

யஜ்ஞைஸ்தபோபி⁴ர்நியமைர்வரதைஸ்ச

தி³வம் ஸமாஸாத³ய பதந்தி பூ⁴மௌ || 106 ||

தஸ்மாது³பாஸஸ்வ பரம் மஹச்ச²சி

ஸிவம் விமோக்ஷம் விமலம் பவித்ரம் |

க்ஷேத்ரஜ்ஞைவித்பார்தி²வ ஜ்ஞாநயஜ்ஞை-

முபாஸ்ய வை தத்த்வம்ரு'ஷிர்⁴ப⁴விஷ்யஸி || 107 ||

உபநிஷத³முபாகரோத்ததா³ வை

ஜநகந்ரு'பஸ்ய புரா ஹி யாஜ்ஞவல்க்ய: |

யது³பக³ணிதஸாஸ்வதாவ்யயம் த-

ச²ப⁴மம்ரு¹தத்வமஸோகம்ரு¹ச²தீதி || 108 ||

இதி யூ¹மஹாப⁴ரதே ஸாந்திபர்வணி மோக்ஷத⁴ர்மபர்வணி

யாஜ்ஞுவல்க்யஜநகஸம்வாதே³ அஷ்டாத³ஸாதி⁴கத்ரிஸததமோ⁵த்⁴யாய: |

இதி யாஜ்ஞுவல்க்யகீ³தா ஸமாப்தா |

Yajnavalkya Gita From Mahabharat Shanti Parva Ch 310-318

From BORI critical edition expanded to include text from

<https://archive.org/details/mahabharat05ramauoft>

The verse numbering differs.

The first adhyAya number is from the book, the

second is from Bori critical edition.

——
Yajnavalkya Gita From Mahabharat Shanti Parva
pdf was typeset on December 29, 2022

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

